

Q.P. Code:00000841

[Time: 3 Hrs]

[Marks:100]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:
1. All question are compulsory.
  2. Figures to the right indicate full marks.
  3. Students answering in the regional language should refer in case of doubt to the main text of the paper in English.

- Q.1   **A) On the given outline map of World mark and name the following**   10
- 1) Equatorial forest
  - 2) Rocky Mountain
  - 3) Low density population zone
  - 4) coniferous forest
  - 5) Himalaya
- B) On the given outline map of Mumbai mark and name the following**   5
- a. Airport
  - b. A dockyard in Mumbai
  - c. A solid waste dumping yard
  - d. A vegetable and fruit market
  - e. National park
- B) On the given outline map of Konkan mark and name the following**   5
1. Amboli ghat
  2. River savitri
  3. Ratnagiri district
  4. A ghat in Thane district
  5. A port in Sindhudurg district
- Q.2   **Attempt any two questions from the following**   20
- a. Elaborate role of MCGM in solid waste management in Mumbai.

Q.P. Code:00000841

- Q.3   b. Define the term waste, Explain the effects of solid waste pollution
c. Explain the role of citizens in Solid waste management.
Attempt any two questions from the following   20
- Q.4   a. Explain the concepts of Green Consumerism and Green Business.
b. Elaborate major environmental problems associated with agriculture
c. What is hunger? What are the causes of hunger in the world?
Attempt any two questions from the following   20
- Q.5   a. Elaborate consequences of tourism development in detail
b. Discuss in detail the new types of tourism
c. Discuss the natural tourism potentials in India
Attempt any two questions from the following   20
- a .Explain the concept of ISO-14000 and 16000
b. How geo-spatial technology is instrumental in environmental management?
c. Write an essay on “Chipko Movement”.

Q.P. Code:00000841

[वेळ: ३ तास]

[गुण:100]

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का ते तपासा.

सूचना: १ सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.

२ उजवीकडील आकडे पूर्ण गुण दर्शवतात.

3. प्रादेशिक भाषेत उत्तर देणाऱ्या विद्यार्थ्यांनी शंका असल्यास पेपरच्या मुख्य मजकुराचा इंग्रजीमध्ये संदर्भ द्यावा.

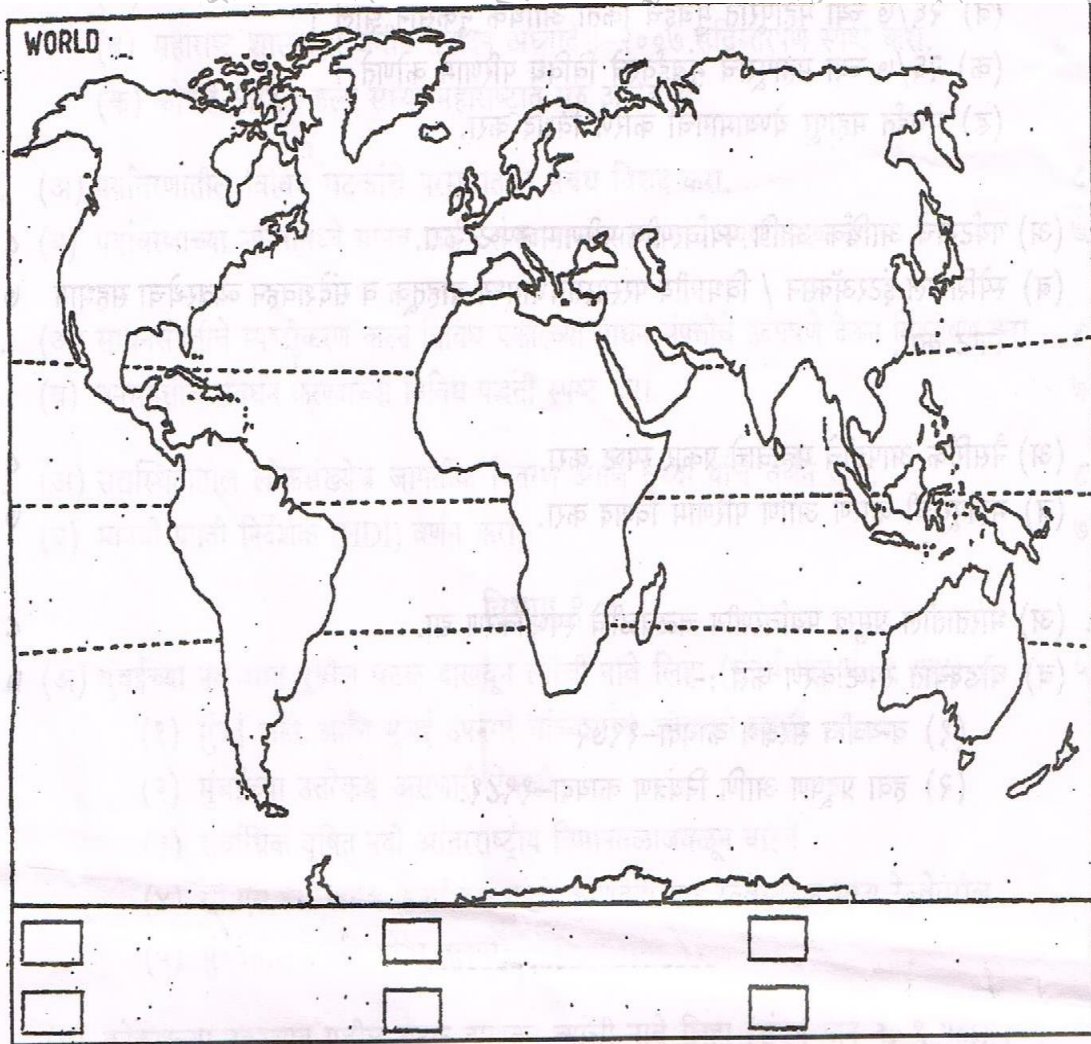
- प्र.१
- अ) तुम्हाला दिलेल्या जगाच्या नकाशाच्या आराखड्यामध्ये खालील घटक दाखवून नावे द्या 10
- 1) विषुववृत्तीय जंगल
  - २) खडकाळ पर्वत
  - 3) कमी घनता लोकसंख्या झोन
  - 4) शंकूच्या आकाराचे जंगल
  - 5) हिमालय
- ब) तुम्हाला पुरवलेल्या मुंबईच्या नकाशाच्या आराखड्यामध्ये खालील ठिकाणे दाखून नावे लिहा 5
1. विमानतळ
  - 2.मुंबईतील एक डॉकयार्ड
  - 3.एक घनकचरा डंपिंग यार्ड
  - 4.भाजीपाला आणि फळ बाजार
  - 5.राष्ट्रीय उद्यान
- ब) कोकणच्या नकाशा आराखड्यामध्ये खालील ठिकाणे दाखून नावे लिहा 5
- 1.आंबोली घाट
  - 2.सावित्री नदी
  - 3.रत्नागिरी जिल्हा
  - 4.ठाणे जिल्ह्यातील एक घाट
  - 5.सिंधुदुर्ग जिल्ह्यातील एक बंदर

Q.P. Code:00000841

- प्र.२ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. 20
- बृहन्मुंबई महानगर पालिकेची मुंबईतील घनकचरा व्यवस्थापनातील भूमिका विशद करा.
  - कचरा या शब्दाची व्याख्या करा, घनकचरा प्रदूषणाचे परिणाम स्पष्ट करा
  - घन कचरा व्यवस्थापनातील नागरिकांची भूमिका स्पष्ट करा
- प्र.३ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा 20
- हरित व्यवसाय व हरित उपभोग या संकल्पना स्पष्ट करा.
  - आधुनिक शेतीशी संबंधित प्रमुख पर्यावरणीय समस्या विशद करा.
  - भूक म्हणजे काय? जगात उपासमारीची कारणे काय आहेत?
- प्र.४ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा. 20
- पर्यटन विकासाचे परिणाम विशद करा.
  - पर्यटनाच्या नवीन प्रकारांची सविस्तर चर्चा करा
  - भारतातील नैसर्गिक पर्यटन क्षमतांची चर्चा करा
- प्र.५ खालीलपैकी कोणतेही दोन प्रश्न सोडवा 20
- ISO-14000 आणि 16000 च्या संकल्पना स्पष्ट करा
  - भूअवकाशीय तंत्रज्ञानाची पर्यावरण व्यवस्थापनात काय भूमिका असते?
  - चिपको आंदोलन यावर निबंध लिहा.

Q.P. Code:00000841

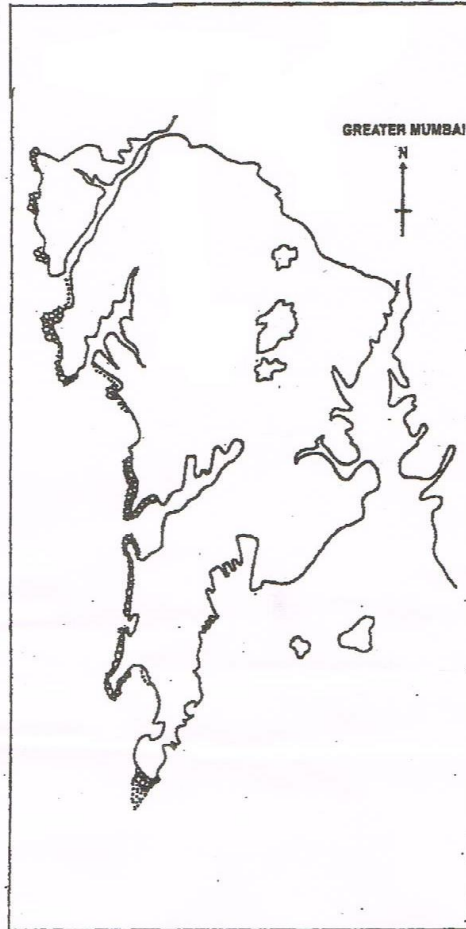
Q.1.A/ प्र.१.ला. A

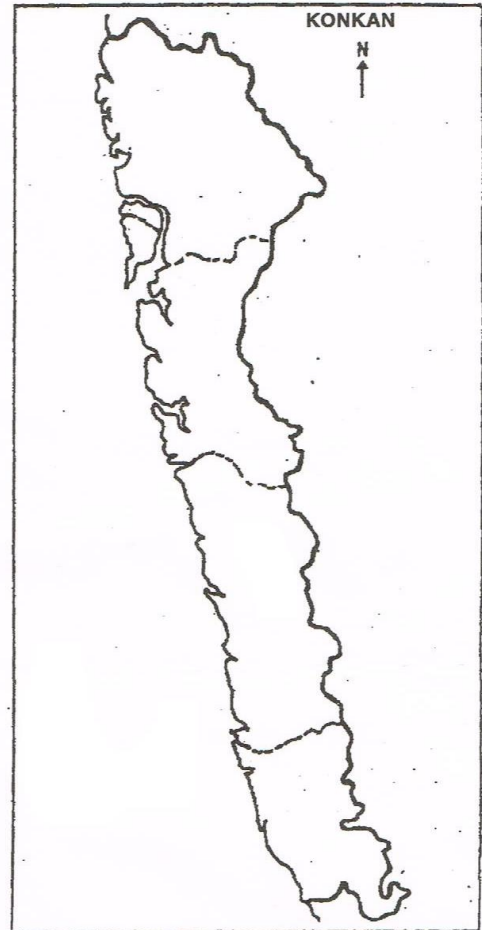

Q.P. Code:00000841

Q.1.B/ प्र.१.ल. B

Q.P. Code:00000841